

Izmene Zakona o javnim medijskim servisima i Predlog zakona o privremenom uređivanju načina naplate takse za javni medijski servis

Kako je premijer Aleksandar Vučić već najavio, budžetsko finansiranje osnovne delatnosti javnog medijskog servisa biće produženo i u 2016. godini, a iznos takse za javni medijski servis će, u istom periodu, iznositi 150 dinara. Pravno „pokriće” za ovakve najave obezbeđeno je Zakonom o izmenama i dopunama zakona o javnim medijskim servisima, koji je već usvojen i stupio na snagu krajem decembra 2015. godine, kao i u Predlogu zakona o privremenom uređivanju načina naplate takse za javni medijski servis, koji je takođe usvojen krajem decembra 2015. godine i koji će stupiti na snagu početkom 2016. godine.

Zakon o izmenama i dopunama zakona o javnim medijskim servisima precizira da se javni medijski servisi u 2016. godini, za obavljanje osnovne delatnosti delimično finansiraju iz Budžeta, da se budžetska sredstva opredeljuju na poziciji ministarstva nadležnog za poslove javnog informisanja i da Vlada Uredbom, koja se donosi 15 dana od dana usvajanja Budžeta, bliže uređuje način prenosa sredstava. Zakon o privremenom uređivanju načina naplate takse za javni medijski servis uređuje način naplate preko snabdevača električnom energijom, i predviđa da naplatu takse vrše JP Elektroprivreda i snabdevači električnom energijom, da se taksa posebno fakturiše i da se prihod po osnovu takse uplaćuje na račune RTS-a i RTV-a najkasnije do 15. u mesecu za prethodni mesec, kao i da se bliža pitanja u vezi sa naplatom takse uređuju ugovorom javnih servisa i snabdevača. Pored načina naplate takse, Zakon u članu 9. uređuje i visinu takse, fiksirajući je na iznos od 150 dinara. Da sve bude još čudnije, Zakon o privremenom uređivanju načina naplate takse, pri tom sam sebi protivureći, budući da, prvo, u članu 2. predviđa da se visina takse za javni medijski servis utvrđuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje javni medijski servis, da bi zatim, u citiranom članu 9, tu visinu regulisao sam.

U javnost je plasirana informacija da su ove izmene uzrokovane stavom Međunarodnog Monetarnog Fonda-a (MMF). Pitanje je, međutim, koliko je MMF zaista upoznat sa pojedinostima konkretnih zakonskih rešenja koja se odnose na javne medijske servise, i koliko je uopšte bio involviran u proces donošenja ovih bitnih izmena. Pre svega, produženo je budžetsko finansiranje osnovne delatnosti javnog medijskog servisa, a nije jasno kako će se primenjivati odredbe Zakona o javnim medijskim servisima koje su i ranije omogućavale budžetsko finansiranje projekata koji se odnose na posebne ciljeve

javnog interesa, kao i kako će izmene uticati na metodologiju praćenja prihoda i rashoda javnih servisa. Drugo, postavlja se pitanje svrhe uspostavljenog sistema finansiranja predviđenog Zakonom o javnim medijskim servisima ako se njegovi ključni delovi mogu iz godine u godinu menjati a budžetsko finansiranje, takođe, iz godine u godinu produžavati. Budžetsko finansiranje jednostavno nije dobar model finansiranja javnih medijskih servisa, jer ne podstiče finansijsku disciplinu javnih medijskih servisa i, povrh svega, olakšava neprimerene pritiske na uređivačku nezavisnost. Pored toga, predložena rešenja dovešće do brojnih problema u praksi i još više udaljiti javne servise od ekonomski održivog modela finansiranja.